

PISUNA-møder i Akunnaaq, Attu, Kitsissuarsuit, Niaqornarsuk, Qaarsut og Saattut, juli-august 2014

PISUNA-møde i Akunnaaq den 4. august 2014

Mødet blev afholdt den 4. august 2014 klokken 15:45 - 17.30. Fra PISUNA deltog PâviâraK Jakobsen, Adam Hansen, Michael Køie Poulsen og Martin Enghoff. Fra Akunnaaq deltog koordinator suppleant Lars Nielsen. De andre deltagere i PISUNA var alle på erhverv. Koordinator Gerth Nielsen var på rensdyrjagt.

Status for PISUNA i Akunnaaq

Lars Nielsen beskrev, hvad der er sket i PISUNA. Der er mange deltagere i PISUNA i bygden, og der tales ofte om status, tendenser og behovet for ændret forvaltningspraksis, når deltagerne tilfældigt mødes i bygden. Alle der har joller deltager i samtalerne om PISUNA arbejdet. Nogen noterer ned løbende, og der holdes møder indimellem. Skemaer er blevet udfyldt omend ikke kvartalsmæssigt. Aktiviteten omkring PISUNA er langt større, end antallet af møder og udfyldte skemaer giver indtryk af.

Status på de tidligere forslag om terneæg og trawler-begrænsning blev gennemgået. Det blev gjort klart, at begge forslag er blevet sendt videre i systemet, men de er enten ikke færdigbehandlede (terne-forslaget) eller ikke blevet imødekommet (trawler-begrænsning, p.g.a. juridisk ikke muligt ifølge APNNs jurist).

PISUNA i Akunnaaq fremad

Det nye format for opsummerings skema blev gennemgået. Det blev understreget, at de kvartalsmæssige møder, hvor opsummerings skema bliver udfyldt, er afgørende. Det blev også understreget, at deltagerne ikke nødvendigvis skal have alt noteret ned hver gang, at de er ude, men også kan bruge deres informationer, som de husker til hvert af møderne. Lars Nielsen gjorde klart, at det nye format var bedre, og at det var godt at holde opsummeringsmøder med det formål. Han understregede det positive i, at det ikke var nødvendigt for alle at nedskrive notater hver gang de er på erhverv. Det betød, at flere vil kunne deltage aktivt. Det blev aftalt, at der skulle holdes flere opsummeringsmøder.

Det blev klargjort, at der fremover vil være en yderligere involvering og opfølgning fra kommunen, og Adam Hansens rolle blev fremlagt.

Det blev diskuteret omkring kontakt mellem de forskellige naturressource-råd og de respektive koordinators. Hjemmeside, facebook og evt direkte møde mellem koordinators på et senere tidspunkt blev diskuteret.

Naturressourcerådet vil mødes igen i slutningen af august eller før.

Gennemgang af arter og påvirkninger Akunnaaq følger

I Akunnaaq har man observeret en klar stigning i stort set alle arter.

Havkat er blevet meget mere almindelige og steget stærkt. Havkat findes 'overalt' nu. Kvoten på 1.000 ton havkat giver ikke mening, da der er så mange havkat, at der slet ikke er behov for kvoter. Men da kvoterne pt ikke bliver opfisket, så er de ikke et problem pt.

Torsk er her hele året rundt. Torsk er blevet meget almindelig og er steget stærkt i antal. Torskekvoten på 10.000 ton er stadig åben og bliver ikke så let fisket ud.

Hellefisk fanges nu sammen med torsk (med torskegarn). De er snart alle steder ved Akunnaaq. Hellefisk fanges også om vinteren.

Polarlomvie kommer i stort antal her, men yngler ikke i nærheden.

Ride har dannet flere nye kolonier. Rider i store flokke har bosat sig i en af øerne ved Grønne Ejlande.

Alk yngler i Niaqornat-øen ved Grønne Ejæande med en bestand på i størrelsesordenen 50 par.

Lunde bestanden på Grønne Ejlande er stabil.

Søkonige er igen forsvundet som ynglefugl fra Saattuarsuit vest for Grønne Ejlande.

Havterne yngler med mange tusinde par nordøst for Grønne Ejlande. Der er flere i år end sidste år, og antallet er ved at værre så højt som i gamle dage. Der er masser af terneunger i de vestlige øer ved Grønne Ejlande, og øerne er næsten helt hvide. Over 20 øer omkring Akunnaaq har terner.

Den østligste ø er nu tom for ynglende terner på grund af ræve. Ternerne på den næste ø er også under pres, idet rævene er fulgt efter. Der yngler nu ræve på nogle af øerne, og de svømmer over til nye øer, når ternerne etablerer sig. Øerne der kaldes Agissat, Niaqornat og Kitsissunnguit har nu rævefamilier boende. Der kommer sågar ræve til Sallersuaq, øen i havnebassinet i Akunnaaq.

Fra gammel tid har man tilladt ægsamling i juni måned, og folkene i Akunnaaq lært børnene kun at samle de æg de skal bruge. Ægsamling har altid været forbudt i juli måned. Det er sådan, at man lokalt har forvaltet ternekolonierne og sikret, at man år efter år har kunnet samle æg. Akunnaaq ønsker ændret forvaltning af Havterne. Ægsamling bør på nogle øer være tilladt frem til 1. juli og til gengæld bør der gøres en målrettet indsats for at få udryddet rævene på terneøerne.

Ederfugl forekommer i stort antal om foråret, og Akunnaaq ønsker, at øget jagt tillades.

Trawlere er væk om sommeren, de kommer tæt på bygden når der bliver mørkt om aftenen (efterår).

Alt indhandles i Aasiaat da ismaskinen i Akunnaaq ikke virker og indhandlingen derfor ikke fungerer.

PISUNA-møde i Attu 25. juli 2014

Mødet blev afholdt i bygdens mødelokale den 25. juli 2014 fra 17:00-20.00. Fra PISUNA deltog PåviåraK Jakobsen, Adam Hansen, Michael Køie Poulsen og Martin Enghoff. Fra Attu deltog fem personer, som var medlemmer af naturressource-rådet. Der var afbud fra 3 medlemmer af naturressourcerådet, der var ude på fangst/fiskeri.

PISUNA aktiviteter i Attu

Deltagere beskrev, hvad der er sket i PISUNA. Man modtog materialer fra APNN for cirka 6 måneder siden. To store hvide A4 kuverter med PISUNA materialer, der er blevet sendt til Attu, kom på bordet.

Der er blevet foretaget observationer. Nogen har skrevet ned i kalendere, andre husker deres observationer i hovedet. To af deltagerene havde deres kalendere fremme på bordet. En fortalte hvordan han noterede dagligt fra nytår, men at der nu var sjældnere, at han noterede. Det var som om, at det oftest var det samme han observerede igen og igen. For eksempel blåsider og sortsider. Han synes ikke, at der var behov for kalender for at huske det.

Møder i naturressource-rådet har ikke været afholdt. Det er blevet forsøgt af koordinatoren, men har stødt på vanskeligheder. Koordinatoren ønskede, at en anden blev koordinator. Det er fortsat interesse i at deltage i PISUNA, og det anses for vigtigt at fortsætte.

Naturressource-rådets medlemmer gav udtryk for, at opsummeringsskemaet virker svært tilgængeligt. Koordinator havde oprindeligt forstået, at opsummeringsskemaet skulle udfyldes i samarbejde med bygdekantoret.

Udfyldning af opsummeringsskemaet blev gennemgået.

PISUNA i Attu fremadrettet

De arter/påvirkninger, som blev diskuteret i starten af PISUNA her i nov. 2013, er stadig relevante at følge med i.

Det blev diskuteret og understreget, at kvartalsmæssige opsummeringsmøder er afgørende at holde og vigtigheden af at på disse møder at skrive ned i opsummeringsskemaer. Det er disse, der kan bruges til at kommunikere informationer, analyser og anbefalinger.

Opsummeringsskemaet blev gennemgået, og et eksempel blev udfyldt (polar lomvie). Dette gjorde det væsentlige klarere for deltagerne, hvordan skemaet kan bruges.

Der er en del felter i opsummeringsskemaet, hvor det for nogle arter og ressourcer er svært at komme med præcise tal. Det er ikke muligt at gøre opsummeringsskemaet enklere, uden at det også svækkes. Løsningen er at behandle de højst prioriterede arter først og så bruge cirkatal eller helt undlade at udfylde de felter, der volder problemer.

Deltagere fik kopier af nye opsummerings skemaer til senere brug.

Det blev forslået at holde opsummeringsmøder i forlængelse af møde i den lokal fanger-fisker forening. Det blev aftalt at afholde møde i naturressource-rådet og forsøge at lave et

opsummeringsskema for april-juni kvartal indenfor den næste måneds tid. Adam Hansen vil følge op med rådet.

Adam Hansen blev præsenteret som kontakt personen i PISUNA i kommunen, og det blev præsenteret at kommunen fremover vil spille en større og mere aktiv rolle i PISUNA arbejdet og kontakten med bygderne.

Næste udfyldning af opsummeringsskema vil ske efter hellefiskefiskeriet i Diskobugten.

Det at man kommer i tvivl bør ikke være grund til at stoppe udfyldning af opsummeringsskemaet nu, da der er kontaktpersoner i kommunen, som man kan kontakte og indhente hjælp fra.

Der blev valgt en ny koordinator, som blev Per-Ole Fredriksen.

Deltagerne spurgte til muligheden for at afprøve go-pro kameraer. Vi aftalte at gøre det hvis og når PISUNA kører på fuld skrue i Attu som planlagt.

Medlemmerne af Attu naturressource-råd

I november 2013 var deltagerne i Attu naturressource-råd Johan Nielsen, Jens Inugsugtoq, Gedion Karlsen, Ole Frederiksen, Per-Ole Frederiksen, Nuka-Sinnii Ugpernangitsoq, Gaba Lundblad, Karl S. Marcussen.

Deltagere i PISUNA er nu: (Naturressource-rådet færdiggør og fremsender deltagerlisten).

Arter og påvirkninger, som Attu vil følge:

Hvalros (Aareq), Hvidhval (Qilalugao qaqortaq), Marsvin (Niisat), Ederfugl (Mitit), Polarlomvie (Appat), Rensdyr (Tuttut), Moskusokse (Umimnak), Isbjørn (Nanoq), Netside (Natseq), Ørred (Eqaluit), Stenbider (Nipisat), Helleflynder (Nataarnaq) Kammuslingtrawlere (Uiluiniutit suunicetatet).

Desuden blev registreringer af Narhval (Qilalugaq qernertaq) i 2013 og 2014 behandlet.

Naturressource-rådets gennemgang af status og trends for udvalgte arter og påvirkninger

Hvalros kom tættere på kysten/Attu i år end sidste år. Måske fordi der ikke har været så mange larmende trawlere. Mængden af hvalros afhænger også meget af is situationen. Hvis der er åbent vand, kommer de ind mellem øerne. Hvis der er lukket, må de blive ude til havs. Vi har kvoter på hvalros, men kun i marts-april. Forskerne siger, at hvalrosserne skal have fred om vinteren, fordi de skal parre sig. Hvorfor mon de så kan jages i den periode længere syd på?

Narhval var længere væk fra Attu i år end sidste år.

Hvidhval er blevet observeret mange gange i år, men man kunne sjældent komme tæt på.

Ederfugl er der mange af, og tendensen er stærkt stigende. I år var der tusindvis af ederfugle til havs. Det er svært at tælle, om der er 1000 eller 10.000 i flokkene. Det er nok edderfugle fra Canada. Dem vil

vi gerne have jagttid på. Den lokale bestand jages ikke i Attu, men de besøgende edderfugle bør man kunne skyde engang imellem til hjemmebrug.

Polarlomvie. Om vinteren ligger der store flokke af lomvier lidt ude. Antallet er stabilt. Vi fanger kun til eget dagligt forbrug, da vi ikke har afsætningsmuligheder som i Nuuk. Vi spiser kun friske fugle bortset fra sent på sæsonen, hvor vi gemmer lidt.

AAPP (fangerforeningen i Attu) havde i vinters foreslået, at begrænsninger på jagt på lomvier skulle ske på de steder, hvor vinterjagten foregår – eks. Nuuk/Sisimiut hvor der er afsætningsmuligheder og ikke i de nordlige områder, hvor der er is og ikke muligheder for jagt på lomvier.

Stenbider har der været masser af i år. Det er godt. Stenbiderfiskeriet sluttede sidst i maj her og forsatte lidt længere sydpå. Vi tror, at der kommer flere og flere de næste år. Vi får måske MSC mærke på fangsten, og det er vi glade for.

Ørred. Ørreder fanges med garn næsten overalt tæt på bygden. Tider for ørredfiskeri passer dårligt med de lokale forhold. I bekendtgørelsen står, at man først kan bruge garn til ørredfiskeri fra den 15. Juni. Medlemmer ønsker, at der bliver åbnet for brug af garn tidligere.

Helleflynder. I år har man igen kunnet fange helleflyndere, som det ellers i længere tid har været umuligt at fange ved Attu. Se eventuelt referat fra november 2013, hvor "Professor Gedion Karlsen" fortalte om, hvordan helleflynderen forsvandt efter olieeftersøkningsseventyret i Store Hellefiskebanke, hvor man foretog akustiske undersøgelser.

Isforhold. I gamle dage brugte vi hundeslæde om vinteren. I år var der isfrit, så vi kunne fiske fra jolle blandt åerne indtil 15. Januar. Det er nemmere nu, hvor der ikke er så meget is.

PISUNA-møde i Kitsissuarsuit den 4. august 2014

Mødet blev afholdt den 4. august 2014 klokken 13:30 - 15.00 på bygdekantoret. Fra PISUNA deltog PaviaraK Jakobsen, Adam Hansen, Michael Køie Poulsen og Martin Enghoff. Fra Kitsissuarsuit deltog koordinator Tom Mølgård. De andre PISUNA deltagere var forhindret, idet de var på erhverv.

Status for PISUNA i Kitsissuarsuit

Tom Mølgård beskrev hvad der er sket i Pisuna. Tom Mølgård har holdt ved og foretaget observationer, noteret og udfyldt opsummerings-skemaer. Der er mange andre, der har informationer om observationer. Tom er alene om at udfylde materialer i forbindelse med PISUNA arbejdet i Kitsissuarsuit. Tom er fortsat interesseret i arbejdet og vil gøre en indsats for at få flere involveret.

Tom har prøvet at gå ind på PISUNAs facebook side, men han fandt at der var for lidt der var skrevet på grønlandsk.

Der er stadig kommunal høring i gang omkring regulering af garnfiskeri efter hellefisk.

PISUNA i Kitsissuarsuit fremad

Tom Mølgård fortsætter som koordinator og vil samle gruppen. Det blev aftalt, at Paviarak og Adam kommunikerer med Tom om at finde et tidspunkt senere på måneden eller starten af næste måned, så der kan afholdes et møde i hele gruppen i Kitsissuarsuit, hvor Paviarak og Adam deltager. Her vil deltagerne få forklaret, at PISUNA ikke behøver at kræve det store arbejde. Ligeledes vil blive forklaret, at PISUNA ikke behøver at betyde flere restriktioner, men derimod stiler mod mere relevante restriktioner. Mødet bør føre til fornyelser i naturressource-rådet og i at Kitsissuarsuits deltagelse i PISUNA bliver styrket.

Det blev klargjort, at der fremover vil være en yderligere involvering og opfølgning fra kommunen, og Adam Hansens rolle blev fremlagt.

Det blev diskuteret omkring kontakt mellem de forskellige naturressource-råd og de respektive lokale koordinators. Hjemmeside, facebook og evt direkte møde mellem koordinators på et senere tidspunkt blev diskuteret. Vi lovede at sikre, at PISUNAs Facebook side fremover hovedsageligt bliver på grønlandsk.

Liste over ressourcer der følges med vil blive revideret af deltagerne på næste møde i bygden.

Det nye format for opsummeringsskema blev gennemgået. Det blev understreget, at kvartalsmæssige opsummeringsmøder er afgørende at holde. Det blev ligeledes understreget vigtigheden af, at på disse møder at skrive ned i opsummeringsskemaer. Adam og Paviarak tager nye sum-skemaer med til næste møde i bygden.

Tom vil udfylde et opsummeringsskema ultimo august – primo september. Han blev gjort opmærksom på, at tre eller fire folk er nok til opsummeringsskema mødet, og at dette kun behøver at tage et par timer hver tredje måned. Aftalen blev, at Tom finder et hold og en dag til at mødes med Adam og PJ og udfylde et opsummeringsskema.

Gennemgang af arter og påvirkninger Kitsissuarsuit følger

Torsk. Der er sket en markant stigning i mængden af torsk. Torsken kan nu ses af og til på havets overflade, og de svømmer også tæt op ad stranden i Kitsissuarsuit. I år kom torsken dog senere end sidste år. Torskene bliver større og større.

Havkat forekommer i stigende antal.

Helleflynder er kommet tilbage.

Vågehval er endnu ikke ankommet. De er vist 'nået til' Godhavn nu.

Spækhugger blev registreret her for et par dage siden af Aasiaat fangere, vest for Aasiaat.

Grindehvaler blev registreret vest for Kitsissuarsuit for et par dage siden.

Grønlandssæl. Blåsider er der færre af i forhold til sidste år. Der er mange mod vest, men meget få mod øst.

Hvidhval er ualmindelig, og de kom ikke tæt på Kitsissuarsuit i år.

Narhval kom der mange af i år. Det er især dyr med små stødtænder. Det ser ud til at selv meget unge (små, teenagere) hunner er drægtige. Tom tror, at hunner og unge dyr kommer her, hvor der er mest føde, mens de gamle hanner holder sig længere væk.

Ederfugl forekommer i stigende antal.

Tejst forekommer i stigende antal.

Ride forekommer i stigende antal.

PISUNA-møde i Niaqornaarssuk den 26. juli 2014

Mødet blev afholdt den 26. juli 2014 klokken 17:00 - 19.30. Fra PISUNA deltog PåviâraK Jakobsen, Adam Hansen, Michael Køie Poulsen og Martin Enghoff. Fra Niaqornaarsuk deltog følgende fem: Lars Petersen, David Frederik Jerimiassen, Anders Petersen, Nikolaj Jerimiassen og bygdeassistenten. Om sommeren er det svært at samle folk, fordi næsten alle er ude.

PISUNA aktiviteter i Niaqornaarssuk

Deltagerne beskrev, hvad der er sket i PISUNA. Man modtog materialer fra APNN for cirka 6 måneder siden.

Der er blevet fortaget observationer, nogen, her i blandt Lars, har skrevet ned i kalendere, andre, her i blandt David og Anders, husker deres observationerne. Mange arter er blevet fulgt.

Møder i naturressource-rådet har været forsøgt afholdt, men der har været problemer med at samle folk. Koordinatoren (Abel Olsen) er rejst fra bygden til nyt job andet steds. Der er behov for en ny koordinator. Det er fortsat interesse i at deltage i PISUNA, og det anses for vigtigt at fortsætte.

PISUNA i Niaqornaarssuk fremad

De arter/påvirkninger, som blev diskuteret i starten af PISUNA her i nov. 2013, er stadig relevante at følge med i.

Det blev diskuteret og understreget, at kvartalsmæssige opsummeringsmøder er afgørende at holde og vigtigheden af at på disse møder at skrive ned i opsummeringsskemaer. Det er disse, der kan bruges til at kommunikere informationer, analyser, anbefalinger.

Opsummeringsskemaet blev gennemgået, og et eksempel blev udfyldt.

Deltagere fik kopier af nye opsummerings skemaer til senere brug.

Det blev aftalt at afholde møde i naturressource-rådet og forsøge at lave et opsummeringsskema for April-Juni kvartal indenfor den næste månedstid. Adam Hansen vil følge op med rådet.

Adam Hansen blev præsenteret som kontakt personen i PISUNA i kommunen, og det blev præsenteret at kommunen fremover vil spille en større og mere aktiv rolle i PISUNA arbejdet og kontakten med bygderne.

Naturressourcerådet i Niaqornaarssuk

Den tidligere koordinator (Abel Olsen) er rejst fra bygden. Nikolaj Jerimiassen er blevet valgt en ny koordinator. David Frederik Jerimiassen er koordinator suppleant.

Deltagere i PISUNA er nu:

Nikolaj Jerimiassen (koordinator),
David Frederik Jerimiassen (koordinator suppleant),
Niininnguaq Larsen,
Ole Hermarij,
Anders Petersen,

Nuka Frederiksen,
David Petersen,
Gerth Frederiksen,
Sakarias Petersen,
Lars Petersen.

Gennemgang af arter og påvirkninger Niaqornaarsuk

Arter og påvirkninger, som Niaqornaarsuk tidligere har valgt at følge: Moskusokse (Umimmak), Rensdyr (Tuttu), Hvidhval (Qilalugaq qaqortaq), Narhval (Qilalugaq qernertaq), Sortside (Adult Grønlandssæl, Aataarsuaq), Canadagås (Nerleq), Rype (Aqisseq), Måger og Ravne (Taajat tulukkallu), Hellefisk (Qaleralik), Rødfisk (Suluppagaq), Havkat (Qeeraq), Torsk (Saarullik), Stenbider (Nipisa), Jægere udefra (Piniartut allaneersut), Større fartøjer nær kysten (Angallatit anginerusut allaneersut)

Desuden blev 2013 og 2014 registreringer af Polarræv (Terianniaq), Marsvin (Niisat), Spækhugger, Ederfugl (Mitit), Ride, Havørn, Tejst, Helleflynder, Grønlandshaj, Laks, Ørred og Lodde behandlet.

Naturressource-rådet vil revidere og færdiggøre listen over arter og påvirkninger, som Niaqornaarsuk vil følge.

Naturressource-rådets gennemgang af status og trends for udvalgte arter og påvirkninger

Moskusokse. Bestanden kendes ikke, men vi mener, at den bliver mere og mere udbredt.

Rensdyr. Der er et område med masser af unge rensdyr, hvor vi gerne vil genindføre vinterjagt på rensdyr, inden de spiser sig selv ihjel.

Polarræv kommer der flere af.

Sortside. Vi observerer flere og flere sortsider om efteråret og vinteren. De kommer også ind i fjorden og er ved at være et problem.

Marsvin. Vi ser flere og flere marsvin.

Spækhugger. Der er overvinterende spækhuggere, der bliver her indtil april måned.

Ederfugl. Der er masser af ederfugle, også i området her, Der er en stærkt stigende tendens. Der var også mange for nogle årtier siden, men ikke så mange som nu. Gamle ederfugle fælder lige nord for Niaqornaarsuk, mens yngre fugle fælder andetsteds.

Canadagås fortrænger grønlandske blisgæs fra ynglepladser.

Rype. Der er færre ryper. Rypen er ved at være sjælden.

Ride. Det er en kraftig stigning i antallet af rider. De har nu overtaget måge-fjeldet, så mågerne er flyttet længere ind på øen.

Havørn. Vi ser flere og flere havørne. Det kan være, at de er skyld i, at ryperne forsvinder. Så bør antallet nok nedbringes.

Tejst. Vi observerer flere og flere Tejst om efteråret.

Torsk er i fremgang og kan nu fiskes hele året rundt. Fjordtorsk (Uuvaq) bliver fortrængt, når torsken ankommer til stedet.

Hellefisk er blevet mere almindelig, men den forsvinder så snart narhval, hvidhval, klapmyds eller spækhugger kommer til området.

Helleflynder er ved at komme tilbage.

Havkat har været meget sjælden, men den er nu kommet tilbage. Den kan nu fanges med bundgarn på 6 meters dybde.

Grønlandshaj er der mange af. Antallet bør begrænses.

Laks. Skællaks bliver mere almindelige. De var her ellers ikke om vinteren, men vi har en overvintrende bestand, der kan fanges i torskegarn.

Ørred. Ørred-elve bliver ikke forvaltet ordentligt, og der er behov for en opstramning af reglerne.

Lodde bliver mere almindelig, og de er her nu også om vinteren. De er vigtig føde for flere arter.

PISUNA-møde i Qaarsut den 29. juli 2014

Mødet blev afholdt den 29. juli 2014 klokken 13:00 - 15.30. Fra PISUNA deltog PåviâraK Jakobsen, Adam Hansen, Michael Køie Poulsen og Martin Enghoff. Fra Qaarsut deltog følgende tre: Karl Tobiassen, Henrik Kr. N. Zeeb og Edvard Nielsen. For tiden er der to yderligere deltagere i PISUNA. De andre deltagere var forhindret, idet de var på fangst.

Status for PISUNA i Qaarsut

Deltageren beskrev, hvad der er sket i PISUNA. De tager til deres sædvanlige fiskepladser, og på turen ser de gerne, hvad de plejer og se. Deltagerne har ikke fået 2014 kalendere til at notere observationer, men de har foretaget observationer, hvoraf nogle er blevet noteret, mens andre huskes uden noter. Naturressource-rådets materialer der blev opbevaret på Bygdekontoret, inklusive ringbind og udfyldte opsummeringsskemaer mangler.

Der er ikke afholdt opsummeringsmøder for nyligt, selvom der er interesse for at gøre det. Der har ikke været de fornødne muligheder. Der er fortsat interesse for at deltage i PISUNA, og det anses for vigtigt at fortsætte.

Der er behov for en nye PISUNA-materialer så som bydgemappe, kalendere og kopier af de allerede udfyldte opsummeringsskemaer.

De arter/påvirkninger, som blev diskuteret i starten af PISUNA, er stadig relevante at følge med i.

PISUNA i Qaarsut fremad

Karl Tobiassen fortsætter som koordinator. Det blev aftalt at afholde møde i naturressource-rådet og at udfylde et opsummeringsskema for april-juni kvartal indenfor den næste månedstid. Adam Hansen vil følge op med rådet.

Det nye format for opsummeringsskema blev gennemgået, et eksempel udfyldt, og formen af opsummeringsmøder blev diskuteret. Det blev understreget, at kvartalsmæssige opsummeringsmøder er afgørende at holde og vigtigheden af, at på disse møder at skrive ned i opsummeringsskemaer blev ligeledes understreget. Det er disse skemaer, der kan bruges til at kommunikere informationer, analyser, anbefalinger. De fremmødte forstod dette og ville viderebringe til andre i gruppen. Qaarsut er nu bedre i stand til at samle folk til møderne og sørge for at opsummeringsskemaer bliver udfyldt.

Deltagere fik kopier af nye opsummerings skemaer til senere brug.

Der er ønske om at få nye medlemmer i naturressource-rådet, og der er flere, som er interesseret. Navne på nye deltagere vil blive kommunikeret til Adam Hansen. Karl siger, at han gerne ser, at der kommer flere fra Qaarsut med i PISUNA, især dem der tager langt ud efter Hvalros, og som kan gøre vigtige observationer på vejen.

Rimy Jensen, der er blevet pensionist, sidder i sin hytte på Svartenhuk, og han noterer alt, hvad han ser i en bog. Han har set mange moskusokser i år i forhold til sidste år. Han har også talt sæler med op til 130 på en dag af tre arter: Sortside, Ringsæl og Klapmyds. Rimy Jensens observationer bør indgå i PISUNA.

Qaarsut ønsker, at deres opsummeringsskemaer bliver tilgængelige på PISUNA-hjemmesiden. Dette vil blive sørget for i PISUNA. Også opdatering af navne på deltagere i de forskellige bygder bør indføres på hjemmesiden. Qaarsut vil sende billeder af medlemmer af naturressourcerådet til brug for hjemmeside.

Adam Hansen blev præsenteret som kontakt personen i PISUNA i kommunen, og det blev præsenteret, at kommunen fremover vil spille en større og mere aktiv rolle i PISUNA arbejdet og kontakten med bygderne.

Det blev som nævnt aftalt at afholde i møde i naturressource-rådet og forsøge at lave et opsummeringsskema for April-Juni kvartal indenfor den næste månedstid. Adam Hansen vil følge op med rådet.

Naturressourcerådet i Qaarsut

Deltagere i PISUNA er i øjeblikket:

- Karl Tobiassen (mobil 523902 email: aqquartaq@greenet.gl)
- Henrik Kr. N. Zeeb (mobil 257311)
- Edvard Nielsen (mobil 249347 email: edvnte@greenet.gl)

Gennemgang af arter og påvirkninger Qaarsut:

De arter og påvirkninger, som Qaarsut tidligere har valgt at følge findes nedenfor:

Umimmak (Moskus), Tuttu (Rensdyr), Terianniaq (Ræv), Natseq (Netsider), Aataaq/Allattooq (Grønlandssæl), Qilalugaq Qernertaq (Narhval), Qipoqqaq (Pukkelhval), Tikaaqulkinsaaq (Finhvaler), Tikaagullik (Sildepisker), Miteq (Ederfugl) , Appa (Polarlomvie), Taateraag (Ride), Serfaq (Tejst), Naajarluit (Store måger), Tulugaq (Ravn), Nerleq (Gæs), Aqisseq (Rype) , Qaleralik (Hellefisk), Saarullik (Torsk), Ammassaat (Ammasetter), Qeeraq (Havkat), Kapisilik (Skællaks), Turister/jægere på jagtsteder, Antallet af/ændringer trawlere og fiskere på forskellige lokaliteter, Olieforurening , Sikoqassuseq (Udbredelse og karakter af havis) , Ændrede strøm/vejrforhold

Naturressource-rådet vil revidere og færdiggøre listen over arter og påvirkninger, som Qaarsut vil følge.

Naturressource-rådets gennemgang status og trends for udvalgte arter og påvirkninger

Moskusokse. Vi har noteret noget i sæsonen.

Grønlandssæl. Vi skød den første Blåside (ung Grønlandssæl) i år for bare 2 dage siden.

Narhval er blevet mere almindelig. Når kvoten er slut ser vi mange Narhval. Når kvoten åbner, så er de væk. Før var alle fangere fra bygden sammen om jagt på en flok narhvaler, nu går vi i små grupper efter hver vores flok. Når Narhvalerne ankommer har de Hellefisk i maven. Når de har været her et stykke tid, har de blæksprutter i maven. Nogle gange indefryser Narhvalerne, og i 1985 døde mange på denne måde. Vi har Narhval fra oktober til marts. Resten af året er der nogle gange en eller et par stykker, der ikke kan finde hjem. Vi har ikke set nogen i år. Vi vil gerne have lov til at jage de oversomrende Narhvaler.

Hvidhval er blevet mere almindelig, og de kommer nu længere ind. Det er en tendens, vi har set over flere år.

Ride. Det er en kraftig stigning i antallet af rider. Fra et par til flere til masser af Rider i løbet af de seneste år.

Polarlomvie. Vi har en ny koloni i vores område. Foreløbigt holder vi den hemmelig. Når det bliver tåget i juni måned, kan der komme mange ind fra havet.

Hellefisk. Har noteret de Hellefisk, der er indhandlet. Nu kan kun dem med licens indhandle Hellefisk, og fryselagrene bliver fyldt på ingen tid. I starten af april har Hellefisk masser af Løjer, Ammaset og Blæksprutter. Vi sætter synkegarn efter Hellefisk fra 1. November. Det største problem er, at det kan fryse til i løbet af natten, så vi ikke kan nå frem til vores garn. Så drejer det sig om Hellefisk og ikke ret meget om fangst. Det ændrer sig, når det bliver sæson for Narhval. Om efteråret og når vi ikke kan fiske, går vi på fangst, hvis vejret tillader det.

Torsk. Antallet af torsk er steget voldsomt. Nu er torskene et kæmpe problem, idet de går på krogene, så der fanges færre hellefisk. Torsk kan ikke indhandles her, og prisen er også bedre på Hellefisk. Krogene skal nu længere ned for at fange Hellefisk. Frysekapaciteten gør, at der kun kan satses på én art. Tidligere blev der også fanget Rødfisk og Skolæst (Frikadellefisk). Før kunne fritidsfiskerne også indhandle andre arter. Stimer af fisk, formodentlig torsk, vandrer langs strandkanten ligesom i gamle dage. De har aldrig før fanget torsk om vinteren.

Havkat. Der er kommet flere Havkat.

Lodde vil tidligere være væk på denne årstid. Nu er de her stadig her i ultimo juli.

Efterladte hellefisk garn. Der er stadig problemer med efterladte hellefisk garn som tiltrækker hajer, Der er stadig kommunal høring i gang omkring regulering af garnfiskeri efter hellefisk.

PISUNA-møde i Saattut 30. juli 2014

Mødet blev afholdt i Saattut's Servicehus den 30. juli 2014 klokken 19:00-21:30. Fra PISUNA deltog PâviâraK Jakobsen, Adam Hansen, Michael Køie Poulsen og Martin Enghoff. Fra Saattut deltog 7 interesserede. Ifølge de fremmødte er der stor interesse i Saattut for PISUNA. De sagde, at der ville være kommet flere, hvis ikke mange var så travlt optaget på deres erhverv. Dette blev også udtrykt på et møde tidligere på dagen med formanden for den lokale fisker og fanger forening.

Deltagerne introducere sig selv. Deltagerne fra Saattut var:

1. Apollo Mathiassen. Mobil 548267. apollomathiassen@hotmail.com . Fanger/fisker. Mest sæson betonet fanger.
2. Kristian Trolle. Fisker/fanger. Fisker i flere år og lever mest af fangststyr, når der er tid til det.
3. Richard Trolle præsenterede sig selv som 'Marine Mammal Observer'. Richard deltager i arbejde med observationer af marine pattedyr verden over. Richard fortalte ikke yderligere om sit arbejde.
4. Georg Jensen. Mobil 523966. Fisker/fanger der lever af hvad han fanger.
5. Nikolaj Løvstrøm. Mobil 260375. Fisker og bifanger. Fisker til kvoten bliver opbrugt. Fisker konstant (olympisk fiskeri) indtil kvoten er slut og dette slider meget på ham.
6. Jakob Løvstrøm. Mobil 240842. Har været fisker med to fiskefartøjer. Er nu gået på land, da han finder at restriktionerne er blevet for strenge. Lever af sine fangster. Arbejder også som lokal guide og udspørger tit af besøgende. Har i sin tid fanget alle tilgængelige fangststyr. Kender fjordsystemet som sin egen bukselomme. Følger tendenserne på fangststyr og oplyser, at narhvaler er opadgående.
7. Ane Løvstrøm. Mobil 243422. Kommer fra fangerfamilie. Fysisk næsten slidt op af behandling af mandens fangster især skindbehandling har slidt. Deltager ofte til møder, der vedrører fangst og fiskeri og er således også kommet i dag.

Saattut introduceres til PISUNA

Michael Poulsen (med Adam Hansen som oversætter), og PâviâraK Jakobsen introducerede PISUNA.

Deltagerne fortalte om vigtige ressourcer og ændringer i ressourcer i Saattut. Stort set alle dyr og fisk, der fanges og fiskes bliver talrigere. Ifølge deltagerne er Uummannaq fjord systemet så stort, at det har svært ved at løbe tør for ressourcer. I Saattut er der en udbredt fordeling af fangst udbytte mellem alle bygdens borgere.

De bliver tit udspurgt om forskellige arter, men de ser 'aldrig' nogen resultater af undersøgelserne.

Formålet og metoderne i PISUNA blev yderligere uddybet.

Vigtigheden af at holde opsummeringsmøder og udfylde sumskemaer blev understreget.

Det blev forklaret, at det er godt at notere ned i kalendere, men at det også er værdifuldt, hvis folk videregiver deres informationer på de kvartalsmæssige møder. Kommunikation af bygdens viden om ressourcerne er central for PISUNA.

Brugen af sumskemaet og eksempel på udfyldning blev gennemgået.

Rolle for koordinator blev forklaret.

Kontakt til PISUNA gennem kommunen, kontakt person Adam Hansen, og opfølgning fra kommunen blev forklaret.

Deltagerne udtrykte, at Saattut er meget interesseret i at deltage i PISUNA. Da man gerne ville have mulighed for at tale med flere andre i bygden om PISUNA, blev det besluttet, at Apollo Mathiassen skal give en kort introduktion til PISUNA for fisker og fangerforeningen til det kommende foreningsmøde. Her vil gruppen af personer i PISUNA (naturressource-rådet) blive etableret. Her vil man også aftale hvilke arter, som man vil følge med i, og der vil blive valgt en koordinator. Resultaterne af dette møde vil blive kommunikeret til Adam Hansen. Apollo Mathiassen vil indtil da være kontakt person for PISUNA i Saattut.

Deltagernes gennemgang af status og trends for arter og påvirkninger der er vigtige for Saattut.

Mødedeltagerne ville ikke på nuværende tidspunkt pege på specifikke arter og påvirkninger, der skal dokumenteres via PISUNA. Mødedeltagerne berettede alligevel om status og tendenser.

Jakob L. fortalte om positive tendenser for narhvaler, torsk og skolæst. Ederfuglene er kommet tilbage til deres gamle pladser øst for Saattut.

Jakob L var i 2003 på slædetur over bjergene først til Saqqaq og siden næsten ud til spidsen af Nuussuaq og hjem igen gennem Niaqornat. Under turen observerede han masser af rensdyr nordøst for Saqqaq, men efterhånden blev rensdyrene færre og færre, mens de kørte udad til Niaqornat . Igennem den lange dal og på den sidste del af turen, så de ikke flere rensdyr.

Svartenhuk har også rensdyr ifølge alle de tilstedeværende fangere.

Apollo M. fortalte, at garnfangsten af narhvaler om efteråret har været høj, med op imod 100 fangster årligt, inden forbuddet om garnfangst kom. Narhvaler optræder nu oftere i nærheden af Saattut..

Biologer kommer for sjældent til yderdistrikterne. Tættere samarbejde bør kunne munde ud i bedre forvaltning med større kvoter, mener fangerne.

Hellefisk har man i gammel tid fanget og halet op med håndkraft. Nu er udstyret bedre. Der bliver fanget for mange små Hellefisk. Det forklares med, at de mindre Hellefisk opholder sig højere oppe i vandsøjlen, og at de når at bide på agnen, førend linerne når ned til bunden, hvor de større fisk er.

Ved indhandling til Royal Greenland udfyldes fangstskema, som PISUNA muligvis kan udnytte også til statistik.

Der har været strenge regler om indhandling, hvor mindste størrelsen tidligere var på 3 kg og senere på 1,5 kg. Dette er for biologer tegn på, at hellefisken er blevet mindre, selvom det ikke stemmer med fangernes vurderinger.

Rensdyrjagt i Nuussuaq har været lukket grundet Naturinstituttets udmelding om, at der kun var 45 dyr tilbage. Anbefaling om at man skulle tælle rensdyr blev sendt til Nuuk fra folk i Uummanaq området, og optælling af rensdyr startedes ude fra Niaqornat og indad. Efter optællingen forventer man, at kvoten på rensdyr i Nuussuaq kan sættes op til 400 dyr, uden at bestanden presses.

Fra gammel tid har der været oprindelige rensdyr i Nuussuaq, og man så også disse under optællingen. De oprindelige rensdyr afviger ifølge fangerne fra de senere indførte både i farve og facon på geviret. Mest markant er det, at de oprindelige er næsten hvide om vinteren, mens de udsatte forbliver grå. De oprindelige og udsatte dyr ses ikke sammen.